

Brno je s Mezipatry v proudu změn

Silné individuality a extravagantní oblečení je na první pohled znát už u vstupu do studentského kina Scala. Brněnská filmová scéna totiž ode dneška na týden patří LGBTQ+ lidem a jinakosti.

Slovo jinakost by také mohlo vystihovat termín queer, jak se festival Mezipatra označuje. Kalendář nám ukazuje, že jeho pražská část je za námi a začíná ta brněnská. Je symbolické účastnit se právě této druhé poloviny, když bereme v potaz, že Mezipatra vznikla před 20 lety právě v Brně. Slavnostní zahájení se koná ve studentském kině Scala, a právě před ním se nacházíme. Hloučky lidí hasí své poslední cigarety a vydávají se dovnitř. Jen co začneme sestupovat po schodech k pokladně, vidíme lidi, kteří se před slavnostním zahájením potkávají s opozdílci a všichni mají něco společného. Je to míra nadšení, která je cítit všude okolo. „Taky se tak těšíš?“ zazní od slečny s červeným boa na schodišti.

Podle počtu lidí, kteří se dnes ve Scale sešli, je zřejmé, že zájem o festival neupadá, a tak je Brno jako každý listopad připraveno ponořit se do přehlídky různorodosti a tolerance na filmovém plátně. Vedle řady lidí u dlouhého stolu, kteří si přišli vyzvednout své akreditace, stojí u pokladny jiná početná skupinka příznivců queer cinema. Ta zkouší štěstí a čeká, jestli se v sále na první film brněnských Mezipater neuvolní místo. Je totiž vyprodáno.

Jsme skvělí, proto jsme tady

Řadu na akreditaci stihli vystát všichni. Tu na pivo už ne, protože úvod Mezipater začal podle hodin před sedmi minutami, a tak se několik malých skupinek řítí kolem předsálí, kde technici připravují aparaturu na večerní Wedding party, k hlavnímu vstupu do sálu. Většina diváků však zatím stále stojí v předsálí v přízemí, a tak poslední návštěvníci s úlevou zjišťují, že úvod ještě nezačal. Jako by se snad čekalo na nás, hned po usednutí na místa se sál zatmí, a na plátně se postupně od nejstarší začnou míhat všechny znělky, které kdy Mezipatra měla.

Diváci krčí obočí, smějí se, tají dech. Jestli si do tohoto okamžiku někdo plně neuvědomoval, že právě začíná jubilejní ročník festivalu, od této chvíle o tom nemohl mít pochyb. Znělky hezky vystihjí, jak se za všechna uplynulá léta formovala vizuální stránka festivalu a jak dlouhou cestu za sebou má. Celý blok zakončuje spot letošních Mezipater, který vsází na surrealismus, hru se světlem, ambientní hudební podkres a sílu jednoty. „V proudu změn / Winds of Change“ svítí nápis na jejím konci. Režisérka spotu Jay Walker

v kontextu tohoto hesla hovořila o změnách, kterými si LGBTQ+ komunita prošla od jejich vzpoury ve Stonewallu až do současnosti, a tak už jen snad zbývá popřát, aby progres pokračoval. Jsme připraveni.

Plátno tmavne, světlo v sále se vrací a na pódium přichází stand-up komička Adéla Elbel. Jak už to má ve zvyku, hned začíná střílet na své queer publikum humor, který pracuje hned s několika úrovněmi ironie. I když se na první pohled může humor Elbel jevit ofenzivně, odezva v sále dává jasně najevo, že obecenstvo na její jazyk přistupuje a rozumí mu. Komička nám v úvodní řeči děkuje také za to, v jak hojném počtu jsme se sešli. „Jsem skvělá. Jako vy všichni, proto jsme tady,“ dodává.

Trocha patosu ještě nikoho nezabila

Po úvodu komičky plném třeskutého vtipu začíná film, na který všichni nedočkavě čekají. Jsou před námi dvě hodiny dramatu, které vzniklo pod rukama režiséra, jehož dílo by na festivalu jako jsou Mezipatra rozhodně nemělo chybět. Jedná se o kanadského režiséra Xaviera Dolana. Jeho nový film navíc Mezipatra letos poprvé uvádějí v distribuci Queer Kina, které je distribuční značkou samotného festivalu a od července tohoto roku je plně aktivní. Jejím cílem je přinést queer kinematografické počiny do širší oblasti českých kin, a my to zažíváme právě teď.

Jak se film odvíjí, začíná publikum chápat, že Dolan tentokrát natočil film, v kterém se na rozdíl od jeho předešlé tvorby nebudou ždímat nervy tak nekompromisně, jak je od něj zvyklé. Nedá se hovořit o tom, že bychom snad sledovali hořkou komedii, tu a tam se ale někteří diváci uchechtnou. Po projekci se před kinem Scala opět začínají formovat skupiny diváků, které se kromě kouře noří do debat o tom, jak jim nový Dolanův film připadal zároveň tak cizí a zároveň jemu vlastní. „Tak co vy na to? Mně se to líbilo!“ iniciuje dívka s boa. „Děláš si srandu?“ oponuje její kamarádka, a vypadá to, že to je poprvé za celý večer, kdy názor na právě shlédnuý film narušil jejich jinak stálou harmonii.

Debata mezi dívkami pokračuje. Jedna z nich vyzdvihne předešlé Dolanovy počiny z pozice schopného scenáristy, druhá vzpomíná na sekvence z jeho filmů, které spíše připomínají hudební videoklipy, a které jsou pro jeho tvorbu typické. Hlouček opodál rozebírá Dolanovy často se opakují podobné motivy v podobě komplikovaného vztahu syna s matkou či nenaplněné touhy nejrůznějších podob, a to, jak je režisér vždy dovedl ukázat v novém a emotivním světle. Příběh dvou přátel, mezi kterými začnou díky nevinnému polibku vyplouvat na povrch emoce, které v nich dosud dřímaly, s sebou podle chlapce ve smokingu

nutně musí přinášet i trochu patosu, který i očekával. Ostatním z jeho přátel vadil méně, někomu více, někdo byl zklamán závěrem.

„Neříkám, že to bylo dokonalé, ale špatný film to není. Ano, není to tak silný Dolan, na kterého jsme zvyklí a ano, vypadá to, že je Dolan zamilovaný, ale trocha patosu snad nikoho nezabila, ne?“ uzavřel chlapec ve smokingu, a poté se postupně většina skupin začala vracet dovnitř.

Třpytky, pot a svatba

Poté, co projekce skončila, někteří diváci odešli, ale většina z nich se spolu s nově příchozími začíná připravovat na Wedding party, která má za úkol všechny roztančit. Svatební tematiku trefně festival pro zahajovací párty volí proto, že diskuze o sňatcích homosexuálních párů čím dál častěji čeří vody politických debat a zaznívají též z úst veřenosti. „Třpytky jsou naše rýže!“ lákal popis události na sociálních sítích a nemýlil se. O hudební mix se při této příležitosti stará DJ/VJ dvojice Michal Pavlík a Martin Hrdina, kteří vystupují pod uměleckým jménem Tyjsity. „Animují hudbu. Rozeznívají video.“ tvrdí o sobě na svém internetovém profilu, a jak máme brzy zjistit, jsou to pánové na svém místě. Předvádí plejádu více i méně známých hitů, které však mají jedno společné. Společnost před mixážním pultem na ně nadšeně reaguje nejrůznějšími tanečními kreacemi a občas se mezi zúčastněnými objeví i odvážlivec, který do rytmu hudby improvizuje tanečním stylem vogue.

Vogue se jako tanec rozmohl v americké LGBTQ+ scéně 80. let, a od té doby se v rámci komunity těší velké popularitě. Jak je vidět tady ve Scale, i u nás se najdou tanečníci, kteří na párty nepřišli jen ledabyly pohupovat boky.

Večer pokračuje, řada u baru se nekrátí a lidé na parketu dále zkouší, co všechno snese podlaha předsálí. V záblescích stroboskopického světla jsou na zlomky vteřin vidět všichni. Drag queens, dekadentní nevěsty v černém, výrazné androgynní typy, které se snesly z planety, kde je každý chic. Ve vzduchu jsou cítit vkusné parfémy, tolerance a nespoutanost, a z reproduktorů zní Eurythmics. „Sweet dreams are made of this.“ Najednou je zde všudypřítomný pocit, že slova, která zní od Annie Lenox do prostoru, perfektně vystihují atmosféru celého večera. Do takového soukolí je nemožné se nepřidat. To, jak se proměnil dnešní večer jen podtrhuje heslo letošních Mezipater. Lidé dnes do Scaly přišli za intelektuální zábavou i za tancem, díky němuž mohli dát průchod svému nespoutanému já. Všem zúčastněným lze tak z tváří číst to, co dnes prostupuje celým Brnem, a to je láska. Všude.